

ซินเธีย เอ็นโล กับแนวคิดสตรีนิยม
ในวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

Cynthia Enloe and Feminism
in International Relations

ปรีชญา ยศสมศักดิ์*

Preechaya Yossomsak*

* รัฐศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้กล่าวถึงแนวคิดของซินเจีย เอ็นโลในฐานะผู้แสวงหาให้แนวคิดสตรีนิยมก้าวเข้าสู่พื้นที่ของวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายใต้ข้อโต้แย้งที่ว่าองค์ความรู้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือองค์ความรู้ที่ถูกผลิตจากมุมมองและประสบการณ์ชีวิตของผู้ชายโดยเฉพาะชายผิวขาว เอ็นโลพยายามท้าทายองค์ความรู้กระแสหลักในวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งในเชิงภาววิทยา ญาณวิทยา และระเบียบวิธีวิจัย โดยการให้ความสำคัญกับประสบการณ์ ความสัมพันธ์ และบทบาทของผู้หญิงในการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อที่จะเผยให้เห็นมุมมองการศึกษาที่ขาดหายไปจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลัก

คำสำคัญ: ซินเจีย เอ็นโล, สตรีนิยม, ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, ผู้หญิง, เพศสภาพ, การเมือง

Abstract

This article discusses Cynthia Enloe as a pioneer who introduced Feminism to International Relations (IR) under the argument that knowledge production in IR is based on the perspectives and experiences of men, especially white men. Enloe has been challenging mainstream IR ontologically, epistemologically, and methodologically by taking experiences, relationships, and roles of women in international politics seriously in order to reveal incompleteness of the mainstream body of knowledge.

Keywords: Cynthia Enloe, Feminism, International Relations, Women, Gender, Politics

ทำความรู้จักกับซินเธีย เอ็นโล

ซินเธีย เอ็นโล เกิดและโตในมลรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา พ่อของเธอมาจากมลรัฐมิสซูรีและได้เข้าศึกษาโรงเรียนแพทย์ในเยอรมนีในขณะที่เธอก็ได้เข้าศึกษาวิทยาลัยมิลล์และแต่งงานกับพ่อของซินเธียเมื่อสำเร็จการศึกษา เอ็นโลสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยคอนเนคติกัต (Connecticut College) ในปี 1960 และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทในปี 1963 และปริญญาเอกในปี 1967 จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ หลังจากนั้นเอ็นโลใช้ชีวิตการทำงานส่วนใหญ่ที่ชีวิตการทำงานส่วนใหญ่ของเธอของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยคลาร์ก (Clark University) และในระหว่างนั้นเธอได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเป็นผู้อำนวยการฝ่ายสตรีศึกษา และได้รับรางวัลอาจารย์ดีเด่นของมหาวิทยาลัย 3 ครั้งด้วยกัน

ในปี 1982 เอ็นโลได้ตีพิมพ์ผลงานสตรีนิยมชิ้นแรกได้แก่ Does Khaki Become You? เนื้อหาของผลงานเรื่องนี้เป็นเรื่องการเปรียบเทียบผู้หญิงในบทบาทที่แตกต่างกันหลากหลายที่คอยสนับสนุนกองทัพของสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร เช่น ผู้หญิงในโรงงานผลิตอาวุธสงคราม พยาบาล คู่สมรสของทหาร เป็นต้น การตีพิมพ์ผลงานชิ้นนี้ได้ช่วยขยายมุมมองและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างตัวเธอกับแนวคิดสตรีนิยมมากขึ้น ประกอบกับในช่วงทศวรรษที่ 1980 ผู้หญิงในหลายประเทศ เช่น ฟินแลนด์ แคนาดา สวีเดน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และตุรกี เริ่มเคลื่อนไหวประเด็นการกดขี่ทางเพศแต่ได้รับการปฏิเสธจากนักเคลื่อนไหวชายและกองทัพ เอ็นโลเลยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิดกับนักสตรีนิยมต่างชาติมากขึ้นทำให้เธอมีความสงสัยใคร่รู้และตั้งคำถามเกี่ยวกับพลวัตรในทางการเมืองระหว่างประเทศ กับชีวิตของผู้หญิงมากขึ้น (Enloe 2013: 28) ต่อมาในปี 1988 เอ็นโลเริ่มมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับประเด็นทางเพศสภาพในระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผลงานที่ได้รับการยอมรับจากเหล่านักวิชาการว่าเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นของการศึกษาประเด็นทางเพศสภาพและผู้หญิงในบริบททางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ วารสาร มิลเลเนียม (Millennium) ฉบับพิเศษว่าด้วยเรื่องผู้หญิงในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Women in IR) และ ผลงานของเอ็นโลเรื่อง Bananas, Beaches and

Bases: Making Feminist Sense of International Politics ซึ่งทั้งสองผลงานถือเป็นงานวิชาการที่เบิกทางให้ประเด็นเรื่องเพศเข้ามามีบทบาทในพื้นที่ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Stearns 2013: 1) ผลงานของเอ็นโลทำให้เธอกลายเป็นผู้มีบทบาทและอิทธิพลในการการศึกษาเพศสภาพกับการเมืองระหว่างประเทศและข้อพิพาทนั้นคือการที่ International Feminist Journal of Politics นำชื่อของเธอไปใช้เป็นชื่อรางวัลประจำปี (Cynthia Enloe Award) ที่มอบให้กับผลงานวิจัยดีเด่นในประเด็นเรื่องเพศในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและได้ตีพิมพ์ผลงานลงในวารสาร เพื่อเป็นการให้เกียรติที่เอ็นโลในฐานะเป็นผู้บุกเบิกการทวิวิจัยในประเด็นเรื่องเพศและผู้หญิงในบริบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (IJFP 2017)

ผลงานของเอ็นโลแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้หญิงในบริบททางการเมืองระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นทางด้านความมั่นคงของรัฐและเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ เมื่อมองไปยังผู้หญิงเราไม่ได้เห็นแค่เรือนร่างของพวกเธอแต่เราจะได้เห็นชีวิตส่วนตัว (the personal) ของพวกเธอที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักไม่ได้ให้ความสนใจ ชีวิตส่วนตัวนั้นเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้อื่น และในประวัติศาสตร์เราจะพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นกลไกที่ช่วยให้การเมืองระหว่างประเทศดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้มีเหตุให้เชื่อได้ว่ารัฐ กองทัพ หรือ องค์กรระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตัวของผู้หญิงมากกว่าที่เราจินตนาการไว้ อย่างไรก็ตามผู้หญิงในฐานะตัวแสดง (actor of analysis) ของเอ็นโลไม่ได้มีลักษณะเหมือนตัวแสดงที่มักจะศึกษากันในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักโดยมีลักษณะเป็นตัวแสดงที่มีเหตุผล (rational actors) เป็นอิสระ (autonomous) โดดเดี่ยว (isolated) ผู้หญิงของเอ็นโลคือตัวแสดงที่เปรียบเสมือนตัวแทนของระดับในการศึกษาชีวิตส่วนตัวซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งที่เอ็นโลพยายามเสนอขึ้นมาใหม่ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้หญิงที่เอ็นโลศึกษาเป็นผู้หญิงที่มีลักษณะและสถานะต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงในฐานะผู้นำประเทศ สตรีหมายเลขหนึ่ง ภรรยาของสามีที่มีบทบาททางการเมือง การทหาร หรือ การทูต รวมไปถึง นักกิจกรรม แรงงานหญิง แม่บ้าน หรือ แม้กระทั่งผู้ให้บริการทางเพศ ซึ่งในการศึกษาบทบาทของผู้หญิงและผลกระทบจากการเมืองระหว่าง

ประเทศที่ผู้หญิงเหล่านี้ได้รับ เอนโลได้ตั้งคำถามที่ง่ายและกระชับแต่กลายเป็นคำถามที่สำคัญในการศึกษาเรื่องเพศในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ ผู้หญิงอยู่ตรงไหน? (Where are women?) (Enloe 2014: 13) และภายใต้ปรากฏการณ์เหล่านั้น อำนาจทำงานอย่างไร? (How does power operate) (Enloe 2014: 8) นอกจากนี้เมื่อเราถามว่าผู้หญิงอยู่ตรงไหน? ยังหมายความว่ารวมถึงการถามว่าความรุนแรงอยู่ที่ไหน? ต้องใช้ความรุนแรงขนาดไหนถึงจะทำให้ผู้หญิงยอมอยู่ ณ จุดนั้นโดยไม่มีปากมีเสียง? ต้องใช้ความรุนแรงระดับไหนในการคงสภาพความไม่เท่าเทียมระหว่างหญิงชายไว้ได้? (Carver 2017: 216) ด้วยการศึกษาชีวิตของผู้หญิงทั่วไปนั้นทำให้เรื่องความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้หญิงกับผู้อื่นที่เราอาจมองข้ามหรือไม่ได้ให้ความสำคัญ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสาวโรงงานกับพ่อแม่และครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการทางเพศกับทหารต่างชาติ หรือแม้กระทั่งความสัมพันธ์ระหว่างภรรยากับสามีที่ดำรงตำแหน่งผู้นำทางทหารหรือผู้นำทางการเมือง กลายเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และในทางกลับกันเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก็เป็นเรื่องเดียวกันกับเรื่องส่วนตัว (The Personal is International, The International is Personal)(Enloe 2014: 343)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงการทำความเข้าใจกับเอนโลเพียงคร่าวๆ ในลำดับถัดไปจะเป็นการทำความเข้าใจกับเอนโลในทางความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศสภาพทั้งในเชิง ภาววิทยา ญาณวิทยา และ ระเบียบวิธีวิจัย การศึกษาฐานคติของเอนโลจะทำให้เราทราบถึงมุมมองทางสตรีนิยมที่มีต่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงข้อถกเถียงระหว่างการศึกษาประเด็นทางเพศในการเมืองระหว่างประเทศที่เป็นกระแสรองกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักในช่วงเวลาเดียวกันที่เอนโลเองก็ต้องการที่จะโต้เถียงกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักว่าเพศสภาพเป็นประเด็นสำคัญ การให้ความสนใจการเมืองของความเป็นชายและการเมืองของความเป็นหญิงจะทำให้เราเห็นภาพการทำงานของรัฐและวิถีที่กลุ่มคนส่งผลต่อการเมืองระหว่างประเทศได้ถ่องแท้ขึ้น(Enloe 2012)

ภาววิทยา: อะไรคือภาวะหรือสิ่งที่มีอยู่จริงของเอ็นโล?

ภาววิทยาคือการศึกษาว่าอะไรคือสิ่งหรือสภาวะที่มีและดำรงอยู่จริง ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนักวิชาการศึกษาสภาวะการดำรงอยู่ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ความจริงเรื่องเพศสภาพ

จากการศึกษาผลงานของเอ็นโล ผู้ศึกษาพบว่าเอ็นโลมองเพศในฐานะการประกอบสร้างระหว่างเพศตามพื้นฐานทางร่างกายตามธรรมชาติและบทบาททางสังคม ดังนั้นเพศจึงไม่ใช่แค่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดแต่เพศคือเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงที่สังคมกำหนดขึ้น ดังนั้นในทางกลับกันนั้นหมายความว่าเรื่องของความสัมพันธ์ก็คือเรื่องของเพศเช่นกัน และเมื่อเป็นเช่นนั้นเพศจึงกลายเป็นองค์ประกอบหรือตัวกำหนดในทุกสรรพสิ่ง เรื่องราว สภาวะการณ์ทางสังคมตั้งแต่ระดับปัจเจกไปจนถึงระดับระหว่างประเทศ กล่าวคือ ในฐานะนักวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่อธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศผ่านมุมมองเรื่องเพศและสตรีนิยม เอ็นโลให้ความสำคัญกับการชี้ให้ผู้ศึกษาเห็นถึงการปรากฏตัวของ ผู้หญิงในฐานะผู้หญิง (women-as-women) และ ผู้ชายในฐานะผู้ชาย (men-as-men) (Enloe 2007a: 99) แต่ทั้งนี้เธอไม่ได้มองเพศในเชิงกายภาพเพียงอย่างเดียว เอ็นโลมองว่าสภาวะทางเพศนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้หญิงและผู้ชายได้รับบทบาทและการปฏิบัติจากสังคมแตกต่างกันไปตามเพศของแต่ละคน จะเห็นได้ว่าเอ็นโลไม่ได้ศึกษาหญิงชายในฐานะปัจเจกทั่วไปที่ไม่ได้ระบุเพศ เพราะในที่นี้เพศคือเงื่อนไขหลักที่ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติจากสังคมหรือกล่าวอีกทางหนึ่งคือเพศเป็นตัวกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ ซึ่งในที่นี้เอ็นโลมองว่าเพศและความสัมพันธ์ถูกกำหนดขึ้นจาก แนวคิดที่ว่าโดยธรรมชาติแล้วพื้นที่ของผู้หญิงอยู่ที่บ้าน (private sphere) ในขณะที่พื้นที่ของผู้ชายอยู่นอกบ้านหรือพื้นที่สาธารณะ (public sphere) (Enloe 2007a: 105) ผู้หญิงควรอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ผู้ชายเป็นผู้ที่เหมาะสมแก่การออกไปผจญภัย การที่ผู้หญิงออกไปไหนมาไหนคนเดียวทำให้ผู้หญิงถูกมองไม่ดี เป็นหญิงที่น่าเคารพ ในทางตรงกันข้ามหากผู้ชายไม่ออกไปผจญภัยนอกบ้านก็จะถูกมองว่าไม่สมชาย (Enloe 2014: 40-41) การกำหนดตำแหน่งแห่งที่ผู้หญิงและชายนำไปสู่การกำหนดว่่าอะไรคือความเป็นหญิงและความเป็นชาย งานในครัวเรือน การดูแลบ้าน เลี้ยงดูบุตรหลาน ทำอาหาร และกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานใน

ครัวเรือนถูกกำหนดให้เป็นเรื่องของผู้หญิง ถึงแม้ว่ากิจกรรมนั้นจะเกิดขึ้นนอก ครัวเรือนกิจกรรมดังกล่าวก็จะถูกกำหนดให้เป็นเรื่องของผู้หญิง ในขณะที่การออกไป ผจญภัย การเดินทาง การสู้รบ การออกไปทำงานนอกบ้านถูกกำหนดให้เป็นเรื่องของ ผู้ชาย การกำหนดบทบาทเช่นนั้นนำไปสู่รูปแบบความสัมพันธ์ที่ผู้ชายคือผู้ปกป้อง เพราะเป็นผู้แข็งแกร่งกว่า เห็นโลกกว้างกว่า มีทักษะต่าง ๆ มากกว่า ในขณะที่ผู้หญิงคือ ผู้ที่ได้รับการปกป้องเพราะใช้ชีวิตอยู่แต่ในครัวเรือน ไม่มีความรู้ ขาดทักษะ และ อ่อนแอ จากฐานคติลักษณะดังกล่าวได้นำไปสู่รูปแบบความสัมพันธ์ที่สังคมมองว่า ผู้ชายเป็นต่อและผู้หญิงเป็นรอง รูปแบบความสัมพันธ์นี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะใน ครัวเรือนแต่เกิดขึ้นทุกที่ของสังคม เช่น ในกองทัพ เพศเป็นตัวกำหนดข้อปฏิบัติที่ ก่อให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างทหารชายและทหารหญิง กล่าวคือถึงแม้ว่า ชายหญิงจะสามารถเป็นทหารได้เหมือนกันแต่ทหารหญิงไม่ได้มีบทบาทในฐานะ นักรบในสงคราม สามารถยิงถูกสังวนไว้เป็นพื้นที่ในการต่อสู้สำหรับผู้ชายภายใต้ รูปแบบความสัมพันธ์ที่ผู้ชายคือนักรบ ผู้ชายคือผู้ปกป้องในขณะที่ผู้หญิงคือผู้ที่ควร ได้รับการคุ้มครองดูแล กล่าวอีกทางหนึ่งคือ สภาพของเพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการ กำหนดของสังคมว่าความเป็นชาย (masculinity) คืออะไร ความเป็นหญิง (femininity) คืออะไร หญิงและชายควรจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ต่อกันอย่างไร ในทางกลับกันเรื่องของความสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ บุคคล บุคคลกับสังคม บุคคลกับรัฐ หรือรัฐกับรัฐ ก็คือเรื่องของเพศ เพราะเพศสภาพ ก็คือปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบของความสัมพันธ์สิ่งอื่นในทางสังคมว่าอะไรควรถูก จัดไว้ในความเป็นหญิงและอะไรควรถูกจัดไว้ในความเป็นชาย ดังนั้นสรรพสิ่งหรือการ ดำรงอยู่ของสภาวะการณ์ต่าง ๆ นั้นถูกกำหนดโดยเพศสภาพแทบทั้งสิ้น กล่าวอย่างง่าย คือ หากเพศสภาพเป็นเรื่องของความสัมพันธ์แล้วนั้นความสัมพันธ์ใด ๆ ก็ตามก็ย่อม เป็นเรื่องของเพศสภาพ หากเศรษฐกิจระหว่างประเทศคือเรื่องของความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจระหว่างรัฐ เศรษฐกิจระหว่างประเทศก็เป็นเรื่องเพศสภาพ หากการทูตคือการ เจริญสัมพันธ์ไมตรีระหว่างรัฐ การทูตก็คือเรื่องของเพศสภาพ หากองค์กรระหว่าง ประเทศคือองค์กรที่ดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่ไม่ใช่รัฐกับตัวแสดงในระบบ ระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นรัฐ บริษัทข้ามชาติ หรือบุคคล องค์กรระหว่างประเทศก็ ถูกกำหนดด้วยเพศสภาพ หากสงครามและความมั่นคงเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ทาง ความมั่นคงระหว่างรัฐ ความมั่นคงก็เป็นเรื่องของเพศสภาพ

ตัวอย่างที่เอ็นโลว์ให้เราเห็นว่าการกำหนดให้แรงงานหญิงเป็นแรงงานหลักในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอเพราะนายทุนมองว่าอุตสาหกรรมเบาเป็นงานถนัดของผู้หญิงเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ยืนยันได้ว่าเศรษฐกิจระหว่างประเทศมีประเด็นทางเพศสภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง บังคลาเทศคือประเทศที่มีอุตสาหกรรมสิ่งทอมากที่สุดในโลก เสื้อผ้าตราต่างๆในสหรัฐฯ ไม่ว่าจะเป็น วอลมาร์ต (Walmart) แกป (Gap) ทอมมี่ ฮิลฟ์เกอร์ (Tommy Hilfiger) ต่างย้ายฐานการผลิตมาที่บังคลาเทศเพราะแรงงานราคาถูก กระบวนการในการผลิตเสื้อผ้าเริ่มจากการที่บริษัทเสื้อผ้าติดต่อผู้ผลิตในพื้นที่ (local suppliers) เพื่อให้จัดหาผู้รับเหมาและแรงงานในการผลิต โดยเฉพาะแรงงานหญิงราคาถูก ซึ่งในประเด็นค่าจ้างแรงงานนี้เอ็นโลว์ก็ได้โต้แย้งว่าค่าจ้างแรงงานไม่สามารถกำหนดราคาในตัวเองได้ มันถูกทำให้ราคาถูก การครอบงำทางความคิดเกี่ยวกับผู้หญิง และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นหญิงเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการกำหนดค่าจ้างแรงงานของผู้หญิง(Enloe 2014: 259) อุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอในบังคลาเทศไม่ได้เป็นแค่เรื่องของธุรกิจขนาดใหญ่เท่านั้น แต่เป็นเรื่องการเมืองที่ใหญ่ด้วย เห็นได้จากการที่เจ้าของกิจการพยายามจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างๆของรัฐ และในขณะเดียวกันแรงงานก็เริ่มที่จะรวมตัวกันเป็นสหภาพ เมื่อนโยบายของรัฐที่เอื้อประโยชน์ให้กับนายจ้างหรือเจ้าของกิจการเอาเปรียบแรงงานมากขึ้นเรื่อยๆ แรงงานจึงรวมตัวกันประท้วง (wildcat strikes) รัฐบาล ซึ่งหลังจากการปะทะระหว่างพลเรือนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ นายกรัฐมนตรีชีค ฮาซิน (Sheikh Hasina) ก็ได้ตกลงที่จะปรับค่าแรงขั้นต่ำรายเดือนจาก 21 ดอลลาร์ เป็น 37 ดอลลาร์ ซึ่งก็ยังเป็นค่าแรงที่ถูกที่สุดในโลกอยู่ดี ในทางฝั่งสหราชอาณาจักร มาร์คแอนด์สเปนเซอร์ (Mark & Spencer) เดิมทีมีนโยบายการผลิตแบบไม่สร้างโรงงาน(manufacturers without factories) โดยการจ้างผู้ผลิตรายย่อย ซึ่งผู้ผลิตรายย่อยก็จะไปจ้างแรงงานในการผลิตอีกทีโดยแรงงานส่วนมากได้แก่ผู้หญิงที่สามารถทำงานตัดเย็บเสื้อผ้าได้ที่บ้าน นั่นทำให้พวกเธอสามารถทำงานและดูแลบุตรหลานและบ้านได้ในเวลาเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี ในปี2010 มาร์คแอนด์สเปนเซอร์ก็ได้ย้ายฐานการผลิตไปบังคลาเทศ เช่นเดียวกันกับเบเนตอง (Benetton) ของอิตาลีที่เริ่มจากการจ้างแรงงานผู้หญิงตัดเย็บอยู่ที่บ้านแต่สุดท้ายในปี 2013ก็ย้ายฐานการผลิตไปที่บังคลาเทศเช่นกัน(Enloe 2014: 250-74)

ระบอบปิตาธิปไตย (patriarchy)

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลัก รัฐถือเป็นตัวแสดงโดยธรรมชาติ แต่เอ็นโลพยายามชี้ให้เห็นว่ารัฐไม่ได้เกิดขึ้นและมีพฤติกรรมตามธรรมชาติ โครงสร้างของรัฐเกิดขึ้นจากแนวคิดบางเรื่องเป็นพื้นฐาน ซึ่งในที่นี้เอ็นโลเสนอว่าคือแนวคิดเรื่องเพศได้แก่ แนวคิดเรื่องเพศนี้ได้จัดวางตำแหน่งแห่งที่ให้กับความเป็นหญิงและความเป็นชาย แนวคิดนี้เสนอว่าโดยธรรมชาติแล้วพื้นที่ของผู้หญิงอยู่ที่บ้าน ซึ่งถูกมองและเชื่อกันมาอย่างช้านานว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่สำคัญเท่ากับ พื้นที่ของผู้ชายที่อยู่นอกบ้านหรือพื้นที่สาธารณะ(Enloe 2007a: 105) ในหลายสังคมมองว่าผู้หญิงควรอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ผู้ชายเป็นผู้ที่เหมาะสมแก่การออกไปผจญภัย การที่ผู้หญิงออกไปไหนมาไหนคนเดียวทำให้ผู้หญิงถูกมองไม่ดีเป็นหญิงที่หน้าแคระพ ในทางตรงกันข้ามหากผู้ชายไม่ออกไปผจญภัยนอกบ้านก็จะถูกมองว่าไม่สมชาย (Enloe 2014: 40-41) การกำหนดตำแหน่งแห่งที่ให้หญิงและชายนำไปสู่การกำหนดว่าอะไรคือความเป็นหญิงและความเป็นชาย ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้หญิงถูกกำหนดให้อยู่ในพื้นที่ส่วนตัวหรือครัวเรือน การดูแลบ้าน เลี้ยงดูบุตรหลาน ทำอาหาร และกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดูแลครอบครัวถูกกำหนดให้เป็นเรื่องของผู้หญิงถึงแม้ว่ากิจกรรมนั้นจะเกิดขึ้นนอกครัวเรือน กิจกรรมดังกล่าวก็จะถูกกำหนดให้เป็นเรื่องของผู้หญิง เช่น การจ้างแรงงานหญิงสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอเพราะเชื่อว่างานฝีมือและงานตัดเย็บเป็นงานของผู้หญิงโดยธรรมชาติ การถูกกำหนดให้อยู่ในพื้นที่ส่วนตัวนี้ทำให้ผู้หญิงตกอยู่ในตำแหน่งของผู้ได้รับการคุ้มครอง ในขณะที่พื้นที่สาธารณะถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ของผู้ชายในการทำงานเพื่อเงินเจือจรรอบครัว การออกไปทำงานหนัก การได้มาซึ่งรายได้ หรือการออกไปสู้รบในยามสงครามทำให้ผู้ชายอยู่ในสถานะผู้ปกป้องหรือผู้คุ้มครอง(Enloe 2014: 30-31) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คุ้มครองและผู้ได้รับการคุ้มครองทำให้ผู้ชายมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าผู้หญิง ในทางกลับกันเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในพื้นที่สาธารณะจะถูกสงวนไว้ให้เป็นเรื่องของผู้ชายเท่านั้น นั่นจึงทำให้เกิดเป็นระบอบที่ให้อภิสิทธิ์แก่ผู้ชาย ผู้ชายเป็นใหญ่ในขณะที่ผู้หญิงเป็นรอง หรือระบอบที่เรียกว่าปิตาธิปไตย

สำหรับเอ็นโลแล้วรัฐมีสภาพการดำรงอยู่ในรูปแบบของระบอบปิตาธิปไตย (Patriarchy) ที่สนับสนุนความเป็นชายแต่นั่นไม่ได้หมายความว่าผู้ชายทุกคนจะได้ประโยชน์จากรบอบนี้ เพราะปิตาธิปไตยก็ได้สร้างลำดับชั้นของความเป็นชายนั้นก็

คือ ชายที่ประพฤติตามกรอบความเป็นชายที่สังคมกำหนดไว้จะเป็นชายชาตรี (manly men) มากกว่าชายที่ประพฤติเป็นอื่นซึ่งนั่นหมายความว่าปิตาธิปไตยไม่ได้เป็นคุณต่อผู้ชายทุกคนเท่ากันทั้งหมด ชายชาตรีที่พบในงานของเอ็นโลจะมีลักษณะของความเป็นผู้นำ ทำงานนอกบ้าน กล้าหาญ ไม่รักตัวกลัวตาย เสียสละเพื่อชาติ ตัวอย่างชายชาตรีได้แก่ ทหารหรือนักรบ นอกจากทหารในกองทัพของรัฐที่มักจะพบได้บ่อยในงานของเอ็นโล เอ็นโลยังได้ยกตัวอย่างของ โบริสลาฟ เฮอร์ค (Borislav Herak) ชายหนุ่มชาวเซอร์เบียที่เข้าร่วมขบวนการชาตินิยมและกลุ่มติดอาวุธโบริสลาฟและชายหนุ่มคนอื่น ๆ เข้าร่วมขบวนการนั้นไม่ใช่เพราะถูกชักจูงแต่เป็นเพราะพวกเขามองเห็นตัวเองในฐานะชาวเซอร์เบียที่ความชอบธรรมในการกอบกู้ชาติ ประกอบกับมรดกทางความคิดของชาวมุสลิมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษเกี่ยวกับความเป็นชายที่ไม่สมชายที่ว่าชีวิตจะยังไม่ถือว่าประสบความสำเร็จหากยังไม่มีโอกาสได้ต่อสู้ ดังนั้นการเป็นได้แค่หนุ่มโรงงานและไม่มีหญิงสาวมาสนใจนั้นก็เพราะตนเองยังไม่ได้ต่อสู้ นอกจากนี้ยังมีหลักฐานปรากฏว่าการเป็นนักรบ (warrior) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการก่อสร้างวัฒนธรรมสมัยใหม่ของเซอร์เบียในอุดมคติของความเป็นชายหรือกล่าวอีกทางหนึ่งคือหากชายชาวเซอร์เบียต้องการพิสูจน์ถึงความเป็นลูกผู้ชาย พวกเขาต้องเป็นนักรบเป็นนักต่อสู้เพื่อประเทศชาติ (Enloe 2004: 105-06)

ทั้งนี้ความเป็นชายที่สมชายไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดๆแต่ต้องมีความเป็นหญิงซึ่งถูกกำหนดเป็นคู่ตรงข้ามมาทำให้ความเป็นชายนั้นชัดเจนขึ้น หลักการทำงานของที่ระบอบปิตาธิปไตยและการทำให้ความเป็นชายอยู่เหนือกว่าคือการจัดที่ทางให้ความเป็นหญิงอยู่ในตำแหน่งที่ส่งเสริมความเป็นชาย กล่าวอีกทางคือความเป็นชายจะอยู่เหนือกว่า เหนือกว่า ได้เปรียบมากกว่าก็ต่อเมื่อมีความเป็นหญิงที่เป็นรองผลักดันให้ความเป็นชายชัดเจนขึ้น ถึงแม้ว่าเอ็นโลจะให้ชี้ให้เราเห็นว่าทหารและนักรบคือตัวแทนความเป็นชายที่สมชายที่ชัดเจนที่สุด แต่เอ็นโลก็ไม่ได้หมายความว่าทหารหรือนักรบเท่านั้นที่จะได้สถานะชายชาตรี ในด้านอื่นๆหากผู้ชายอยู่ในตำแหน่งที่ต้องใช้ความสามารถ ทักษะหรือความรู้ขั้นสูงก็จะได้รับการยกย่องว่าเป็นชายชาตรี ตัวอย่างเช่น แรงงานชายในภาคการเพาะปลูกขนาดใหญ่ถือเป็นแรงงานหลักในการเพาะปลูกผลิตผล ในขณะที่แรงงานหญิงจะถูกกำหนดให้ทำในเรื่องที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผลิตผลโดยตรง เช่น กำจัดวัชพืช ดายหญ้า หรือเก็บเกี่ยวผลิตผลซึ่งนั่นส่งผลต่อการกำหนดค่าแรงชายหญิงที่แตกต่างกัน (Enloe 2014: 226-27)

ระบอบปิตาธิปไตยทำให้ความเป็นหญิงตกเป็นรองโดยการทำให้เรื่องของผู้หญิงกลายเป็นเรื่องขี้ปะติ๋ว (trivialization) ไม่ว่าจะด้วยวิธีการที่จะทำให้ผู้หญิงรู้สึกสบายหรือปลอดภัยโดยไม่กล้าหา การเพิกเฉย การทำให้ดูเป็นเรื่องไร้สาระ การดูถูกกับสิ่งที่ถูกมองว่าเป็นสตรีนิยม(Enloe 2004: 4-5) ยกตัวอย่างเช่น การทำให้เรื่องความรุนแรงทางเพศถูกทำให้ดูเป็นเรื่องเล็กน้อยได้เมื่อถูกนำไปเทียบกับเรื่องของผลประโยชน์หรือเรื่องที่ถูกมองว่าใหญ่กว่า เช่น เมื่อเทียบกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจในระดับโลก การปรับโครงสร้างของรัฐ หรือปัญหานิวเคลียร์ รัฐจะมองว่าความรุนแรงทางเพศเป็นเรื่องเล็กน้อย อีกทั้งการที่ผู้หญิงในฐานะเหยื่อนำปัญหาความรุนแรงทางเพศออกมาพูดในที่สาธารณะเสียเองก็ถูกกดดันจากสังคมว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมเพราะการพูดในที่สาธารณะถือเป็นเรื่องของผู้ชาย(Enloe 2004: 74-79)

นอกจากนี้เอ็นโลยังเสนอต่อว่า ระบอบปิตาธิปไตยมีความเป็นพลวัตที่ปรับตัวตลอดเวลาจนทำให้ผู้หญิงมองข้ามสถานะความเป็นรองของตนเองแต่กลับรู้สึกปลอดภัยและรู้สึกดีภายใต้ระบบดังกล่าว(Enloe 2004: 6) ปิตาธิปไตยทำให้กระบวนการผลิตซ้ำทางสังคมที่ผู้หญิงเป็นผู้แบกรับภาระไม่ถูกตั้งคำถามหรืออย่างน้อยที่สุดถ้ามีใครเอ่ยถามขึ้นมาระบอบชายเป็นใหญ่ก็จะทำให้ข้อกังขาเหล่านั้นไร้น้ำหนักและไม่เป็นที่น่าสนใจในวงกลาง กล่าวอีกทางหนึ่งคือระบอบปิตาธิปไตยไม่ใช่ระบอบที่จะกดขี่ผู้หญิงอย่างตรงไปตรงมาเสียทีเดียว แต่ปิตาธิปไตยยังให้รางวัลแก่ผู้หญิงที่ทำตัวเหมาะสม การได้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้หญิงที่ดี เป็นศรีภรรยา หรือเป็นแม่ที่เสียสละ เป็นสิ่งหอมหวานที่ทำให้ผู้หญิงหลงใหลไปกับตราประทับเหล่านั้น อีกทั้งปิตาธิปไตยอย่างสร้างความมั่นใจและความสบายใจให้กับผู้หญิงได้ว่าตนจะปลอดภัยในฐานะผู้ได้รับการปกป้อง(Enloe 2013: 14)

ไม่เพียงแต่รัฐที่มีความเป็นปิตาธิปไตย ในฐานะนักวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเอ็นโลยังได้พยายามอธิบายว่าระบอบปิตาธิปไตยอยู่ในทุกระดับชั้นและรูปแบบของสังคมหรือสถาบันใดก็ตามรวมถึงในระดับการเมืองระหว่างประเทศด้วย ข้อเสนอของเอ็นโลที่ว่าระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือเวทีขนาดใหญ่ของระบอบปิตาธิปไตยเป็นข้อเสนอที่ท้าทายแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักเดิม ยกตัวอย่าง ในทฤษฎีสัจนิยมรัฐเป็นตัวแทนเพียงหนึ่งในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับอนาธิปไตย ปราศจากศูนย์กลางทางอำนาจในการควบคุม รัฐมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ของตัวเองอันเป็นเหตุให้ความขัดแย้ง

เกิดขึ้นจากผลประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative gain) ในทฤษฎีเปลี่ยนผ่านทางอำนาจได้ให้นิยามของรัฐคล้ายกับทฤษฎีสัจนิยม ข้อแตกต่างอยู่ตรงที่ทฤษฎีเปลี่ยนผ่านทางอำนาจเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ทางอำนาจที่เป็นลำดับชั้น รัฐมหาอำนาจจะเป็นผู้กำหนดระเบียบระหว่างประเทศที่รัฐอื่นต้องปฏิบัติตามอันจะนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมืองระหว่างประเทศ(Sjoberg 2010: 84) อย่างไรก็ตาม สำหรับนักสตรีนิยมระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบปิตาธิปไตยก่อให้เกิดลำดับชั้นของอำนาจทางการเมือง รัฐที่ทรงอิทธิพลก็หวังที่จะครอบครองตำแหน่งทางอำนาจอันทรงเกียรตินั้น นั่นจึงนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างรัฐ (Enloe 2004: 4) กล่าวคือในทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านอำนาจ ในสภาวะที่รัฐมีความเท่าเทียมกันรัฐมหาอำนาจจะเป็นผู้จัดระเบียบหากเกิดความขัดแย้ง แต่สำหรับสตรีนิยมรัฐมหาอำนาจที่พยายามจะจัดระเบียบระหว่างประเทศจะทำให้เกิดความขัดแย้งเพราะรัฐมีความเป็นชาย (Sjoberg 2010: 89) รัฐแข่งขันกันเพื่อพิสูจน์ความเป็นชายโดยไม่ได้คำนึงถึงความเสมอภาคทางอำนาจ นักวิจัยสตรีนิยมทำความเข้าใจประเด็นนี้ผ่านโน้ตทัศน์ของเจ้าแห่งความเป็นชาย (hegemonic masculinity) (Sjoberg 2010) อันหมายถึงแนวคิดที่ว่าด้วยโครงสร้างความสัมพันธ์ที่ให้คุณค่าความเป็นชายเหนือกว่าความเป็นหญิง มโนทัศน์จำวแห่งความเป็นชายนั้นถูกเชื่อมโยงกับรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านสงครามและการต่อสู้ ในทางกลับกันสงครามระหว่างรัฐก็เป็นตัวกำหนดความเป็นชายของรัฐ (Hooper 2001: 81) กองทัพคือตัวแทนความเป็นชายของรัฐ สงครามระหว่างรัฐเปรียบเสมือนเวทีประลองกำลังความแข็งแกร่ง แต่ทั้งนี้กองทัพไม่ได้เป็นสถาบันที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่อย่างเป็นเอกเทศ องค์ประกอบที่ช่วยให้กองทัพเกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้คือกำลังพล แต่การที่จะได้มาซึ่งกำลังพลนั้นเต็มไปด้วยเงื่อนไข เงื่อนไขประการแรกคือการทำให้สังคมเชื่อให้ได้ว่าสงครามที่ต้องต่อสู้กันในสนามรบ (battle front) ก็เพื่อปกป้องรักษาสิ่งที่อยู่ที่บ้าน (home front) การเข้าร่วมกองทัพเพื่อต่อสู้คือวิถีของลูกผู้ชายที่ต้องปกป้องบ้านและครอบครัว เงื่อนไขประการต่อมาคือกำลังพลต้องถูกสร้างและรักษา กระบวนการดังกล่าวได้แก่การให้กำเนิด การเลี้ยงดู ดูแลรักษายามเจ็บป่วย เงื่อนไขที่สามคือกองทัพและกำลังพลต้องมีเสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่อาศัย และอาวุธ ซึ่งการจัดการกับปัจจัยเหล่านี้ต้องไม่กระทบกับแรงงานของกำลังพลที่จะไปเป็นทหาร จากเงื่อนไขนี้เอ็นโลสรุปได้สรุปไว้ว่ากระบวนการได้มาซึ่งกำลังพลเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ผู้หญิงจำเป็นสำหรับกองทัพในฐานะ

ผู้หญิงตามเพศสภาพ ผู้หญิงในฐานะผู้ได้รับการปกป้องจากผู้ชาย ผู้หญิงในฐานะแม่หรือภรรยาของทหาร ผู้หญิงในฐานะแรงงานที่คอยผลิตปัจจัยที่จำเป็นต่อกองทัพโดยไม่กระทบกับกำลังพล หรือกล่าวอีกทางหนึ่งคือกองทัพต้องพึ่งพระบอปปิตาธิปไตยในการควบคุมผู้หญิงผ่านแนวคิด ความเชื่อ และโครงสร้างทางสังคมที่ถูกกำหนดขึ้นจากความเป็นหญิงและความเป็นชาย(Enloe 1983: 211-12)

ความสัมพันธ์ส่วนตัว (the personal)

การดำรงอยู่ของระบอบปิตาธิปไตยเป็นสิ่งที่อยู่จริงและระบอบปิตาธิปไตยไม่ได้ดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยว ปิตาธิปไตยเป็นทั้งแนวคิด ความเชื่อ โครงสร้างทางสังคมที่ต้องอาศัยความเป็นหญิงและความเป็นชายในการดำรงอยู่ แต่ในความเป็นจริงสังคมมักจะให้ค่าแต่ความเป็นชายโดยไม่ได้ให้ความสำคัญว่าที่ความเป็นชายดำรงอยู่ได้อย่างโดดเด่นและเหนือกว่านั้นเป็นเพราะมีความเป็นหญิงที่ถูกมองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องไร้สาระ เป็นเรื่องขี้ปะติ๋ว รongรับและคอยค้าจุนความเป็นชายซึ่งเป็นกระแสหลัก

เอ็นโลรวมถึงนักสตรีนิยมอีกมากพยายามเปิดเผยให้โลกรับรู้การดำรงอยู่ของชีวิตหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว (the personal) ที่ถูกกำหนดว่าเป็นชีวิตของผู้หญิงหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นหญิง ผู้ศึกษาพบว่าเอ็นโลให้ความสำคัญกับผู้หญิงในฐานะตัวแสดงระหว่างประเทศ (international actor) (Enloe 2004: 5) โดยการศึกษาวิถีชีวิตของผู้หญิงทั่วไปในฐานะแหล่งของข้อมูลและความรู้ผ่านชีวิตหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างตัวผู้หญิงกับผู้อื่นและบทบาทของผู้หญิงในการเป็นผู้ผลิตซ้ำทางสังคมอย่างไรก็ดี ผู้ศึกษาพบว่าเอ็นโลให้ความสำคัญกับชีวิตส่วนตัวและความสัมพันธ์ของผู้หญิงกับผู้อื่นในเชิงทฤษฎี กล่าวคือการดำรงอยู่ของชีวิตและความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้หญิงคือความจริงและการดำรงอยู่นั้นไม่ได้รับความสำคัญก็เป็นความจริงเช่นกัน ชีวิตของผู้หญิงไม่ได้รับความสนใจอย่างจริงจังมากนักเพราะผู้คนต่างพากันคิดว่าอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงไม่ได้สำคัญหรือส่งผลกระทบอันใหญ่หลวงอะไรนัก ความเชื่อนี้ได้ฝังในรากของระบอบปิตาธิปไตยที่มีสมมติฐานว่าผู้หญิงโดยพื้นฐานแล้วเป็นผู้พึ่งพิง (dependent beings) (Enloe 2013: 11)

เอ็นโลกล่าวว่าทำให้ความสำคัญกับผู้หญิงอย่างจริงจัง (taking women seriously) จะทำให้เรามองเห็นผู้ชายในฐานะผู้ชาย(Enloe 2013: 4) ยกตัวอย่างเช่นในด้านการทูต เอ็นโลพบว่าผู้หญิงในฐานะภรรยาเจ้าหน้าที่การทูตมีส่วนต่อการทำงานของนักการทูตซึ่งเป็นสามี ในช่วงปลายศตวรรษที่19 งานทางด้าน การทูตและการ

รับแขกบ้านแขกเมืองเริ่มกลายเป็นงานเนื้อเดียวกัน การรับแขกกลายเป็นงานในหน้าที่อย่างไม่เป็นทางการของเหล่าบรรดามรณยานักการทูต ซึ่งแม้ว่าหน้าที่ดังกล่าวจะไม่ได้เป็นทางการแต่ก็เป็นสิ่งที่รัฐบาลคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา เพราะการทูตจะดำเนินไปด้วยดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อใจและความมั่นใจในตัวแทนของรัฐบาลที่ผลประโยชน์มักจะขัดกันอยู่เสมอ ความเชื่อใจและความมั่นใจจะต้องถูกสร้างขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการพูดคุยอย่างถูกต้องกันนอกห้องทำงาน ซึ่งสถานที่นั้นก็คือบ้าน ยิ่งนักการทูตชายจำเป็นต้องสร้างความไว้วางใจภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองมากเท่าใด ความคาดหวังที่จะได้รับการต้อนรับอย่างเป็นทางการที่บ้านก็มีมากขึ้นและนั่นหมายถึงความคาดหวังของรัฐบาลที่มีต่อภรรยาของนักการทูต (Enloe 2014: 40-41)

ความมั่นคงของรัฐเป็นอีกประเด็นที่มักถูกมองว่าเป็นเรื่องของผู้ชาย ทหาร และกองทัพ แต่เอนโลพยายามเผยให้เห็นว่าชีวิตของผู้หญิงและความสัมพันธ์ส่วนตัวของพวกเธอมีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นความมั่นคงระหว่างรัฐ ไม่ใช่เฉพาะผู้หญิงในฐานะแม่และภรรยาของเหล่ากำลังพลของกองทัพ แต่รวมถึงผู้หญิงที่ให้บริการทางเพศแก่กำลังพลในกองทัพและโดยเฉพาะทหารประจำฐานทัพต่างชาติด้วย เอนโลได้อ้างงานของแคทเธอริน มูน นักวิจัยสตรีนิยมชาวเกาหลีใต้ที่ศึกษาบทบาทของผู้หญิงที่ให้บริการทางเพศแก่ทหารอเมริกันประจำฐานทัพสหรัฐฯในเกาหลีใต้ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 งานวิจัยของมูนได้สรุปไว้ว่าการซื้อขายบริการทางเพศระหว่างผู้หญิงที่ขายบริการชาวเกาหลีกับผู้ชายบริการที่เป็นทหารอเมริกันเปรียบเสมือนลวดเย็บกระดาษที่ผนึกความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้และสหรัฐฯไว้ด้วยกัน รัฐบาลของทั้งสองประเทศมองผู้หญิงกลุ่มนี้ว่าเป็นเสมือนเครื่องมือในการสานสัมพันธ์อันมิตร (friendly relations) ระหว่างประเทศและเป็นเครื่องมือในการที่จะช่วยให้ทหารอเมริกันที่ประจำอยู่ในเกาหลีใต้มีความสุข (Moon 1997) งานวิจัยของมูนเผยให้เห็นชีวิตส่วนตัวของผู้หญิงบริการถูกใช้ในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เมื่อเกิดปัญหาระหว่างผู้หญิงบริการกับทหารอเมริกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเชื้อชาติ หรือปัญหาทางสุขอนามัยอย่างโรคระบาด รัฐบาลสหรัฐฯจะเป็นฝ่ายกดดันให้รัฐบาลเกาหลีใต้ออกนโยบายหรือมาตรการในการแก้ปัญหาเสมอเห็นได้จากการรณรงค์เรื่องสุขอนามัยภายในและบริเวณรอบฐานทัพ (The Camptown Clean-Up Campaign) อย่างเช่น เมื่อเกิดโรคระบาดทางเพศ มีการกำหนดมาตรฐานสุขอนามัยในสถาน

บันทึกขอบฐานทัพ ข้อกำหนดในการควบคุมโรคระบาด การตรวจโรค การตรวจ
สุขภาพจะถูกบังคับใช้เฉพาะผู้หญิงบริการโดยมีการตรวจถึงสัปดาห์ละ2ครั้ง

ญาณวิทยา: แหล่งที่มาของความรู้

ญาณวิทยา หรือ ทฤษฎีความรู้ คือ แนวทางในการศึกษาและแยกแยะว่า
อะไรคือเรื่องจริงหรืออะไรคือความรู้ หรือเราจะสามารถหาความรู้ได้อย่างไร จากใคร
และที่ไหน ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐคือหน่วยในการศึกษาที่
นักวิชาการกระแสหลักใช้ในการศึกษาพฤติกรรมและปรากฏการณ์ในเวทีระหว่าง
ประเทศ แต่ในกรณีการศึกษาเพศสภาพในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น เอ็นโล
เสนอว่าเราควรศึกษาผู้หญิงและชีวิตของพวกเธอซึ่งผู้หญิงของเอ็นโลหมายถึงผู้หญิง
ทั่วไปตั้งแต่ในระดับผู้นำ ข้าราชการ ทหาร แรงงาน แม่บ้าน หรือผู้ให้บริการทางเพศ
เป็นต้น จากการศึกษาของเอ็นโลพบว่า แนวทางในการศึกษาเรื่องเพศสภาพคือ
การใช้ความสงสัยของนักสตรีนิยม (feminist curiosity) ที่จะสนใจและให้
ความสำคัญกับสิ่งที่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักมองข้ามหรือเห็นว่าเป็น
เรื่องเล็กน้อย ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่ผู้หญิงและวิถีชีวิตของพวกเธอ เพื่อเปิดเผยการทำงาน
ของกระบวนการสร้างความเป็นชายและความเป็นหญิง เอ็นโลเสนอไว้ว่าในการศึกษา
และชุดหลักการดำรงอยู่ของเพศสภาพด้วยความสงสัยของนักสตรีนิยม ไม่ได้อาศัย
เฉพาะการถามถึงความหมายของความเป็นหญิงหรือความเป็นชายเท่านั้น แต่ต้อง
ศึกษาถึงลงไปว่านิยามดังกล่าวได้กำหนดที่ทางให้กับผู้หญิงอย่างไร และผู้หญิงรู้สึก
อย่างไรกับตำแหน่งแห่งที่นั้นของตนเอง หรือกล่าวอีกทางหนึ่งคือการศึกษาเรื่องเพศ
สภาพนั้นอาศัยการสืบสวนเรื่องเกี่ยวกับอำนาจ ไม่ว่าจะเป็น ลักษณะหรือรูปแบบของ
อำนาจเป็นอย่างไร? ใครเป็นคนกุมอำนาจ? หรือใครได้อะไรจากการใช้อำนาจในการ
กำหนดกฎเกณฑ์ประเด็นทางเพศสภาพ? และในการจะศึกษาเรื่องอำนาจจำเป็นต้อง
ศึกษาให้รอบด้าน การละเอียดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงจะทำให้เกิดช่องโหว่ทาง
การศึกษาว่าแท้จริงแล้วใครเป็นผู้กุมอำนาจและมีเป้าหมายอย่างไร การให้
ความสำคัญตำแหน่งแห่งหนของผู้หญิงว่าทำไมพวกเธอถึงไปอยู่ตรงนั้นแล้วพวกเธอมี
ความรู้สึกอย่างไรคือการเปิดเผยการทำงานของอำนาจในทางการเมือง (Enloe
2014: 8-9)

ผู้หญิงทั่วไป (ordinary women)

หากเราจินตนาการถึงสิ่งที่เกิดขึ้น “ทุกวัน” คนทั่วไปอาจจะมองว่ามันเป็นเรื่องไม่สำคัญและครั้งหนึ่งเอ็นโลก็เคยมองว่ากิจวัตรประจำวันเหล่านั้นเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย จนกระทั่งเมื่อเธอได้ให้ความสนใจแนวคิดสตรีนิยม เธอจึงตระหนักได้ว่าเธอมองข้ามพลวัตทางการเมืองระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่เกิดขึ้นทุกวัน (the everyday) เพียงแค่เธอเห็นว่ากิจกรรมเหล่านั้นไม่ได้มีน้ำหนักและไม่เกี่ยวข้องอะไรกับการเมือง ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 นักสตรีนิยมได้ประกาศแถลงการณ์ในทางทฤษฎีที่สำคัญได้แก่ เรื่องส่วนตัวคือเรื่องการเมือง (the personal is political) อันทำให้ นักสตรีนิยมหันมาสนใจเรื่องราว วิถีชีวิต และกิจวัตรประจำวันของผู้หญิงทั่วไป ในฐานะสาเหตุของการดำรงอยู่ของระบอบปิตาธิปไตย พื้นที่ในการศึกษาวิจัยของนักสตรีนิยมไม่ใช่พื้นที่ทางอำนาจของรัฐ พรรคการเมือง หรือการประชุมผู้นำ แต่เป็นห้องครัว ห้องนอน ร้านเสริมความงาม หอพัก ค่ายผู้ป่วย และพื้นที่อื่นๆที่เชื่อมโยงกับกิจวัตรประจำวันของผู้หญิง ซึ่งการศึกษาพื้นที่เหล่านี้ทำให้นักสตรีนิยมพบว่า เบื้องลึกการทำงานของอำนาจเกิดขึ้นในที่ที่อำนาจปรากฏตัวน้อยที่สุด ซึ่งรัฐรวมทั้งผู้นำและผู้กำหนดนโยบายต่างตระหนักถึงข้อนี้ดี รัฐจึงพยายามควบคุมโครงสร้างทางอำนาจที่วุ่นวายแบบเนียนที่สุดเพื่อไม่ให้ผู้ที่อยู่ใต้อานาจรู้สึกไม่พอใจกับโครงสร้างมายาคติที่แยกพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะออกจากกัน (Enloe 2013: 39-41)

สรรพสิ่งรอบตัว (the everything)

จากข้อโต้แย้งที่ว่านักสตรีนิยมให้ความสนใจกับประสบการณ์ชีวิตและความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้หญิงในการสร้างองค์ความรู้ ประกอบกับคำถามสำคัญของเอ็นโลที่ว่าผู้หญิงอยู่ตรงไหน? ทำให้ผู้ศึกษาพบว่าเอ็นโลใช้การศึกษาชีวิตและความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้หญิงผ่านพื้นที่และวัตถุสิ่งของทั่วไป ซึ่งนั่นเท่ากับว่าสรรพสิ่งที่รายล้อมผู้หญิงและเป็นปัจจัยในการดำเนินชีวิตประจำวันก็สามารถเป็นแหล่งที่มาของความรู้ได้เช่นกัน ผู้ศึกษาพบว่าเอ็นโลเป็นหนึ่งในนักวิชาการคนแรกๆที่ให้ความสนใจสรรพสิ่งหรือเรื่องทั่วไปที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยในฐานะแหล่งของความรู้ แต่เอ็นโลก็สามารถพิสูจน์ให้เราเห็นได้ว่าพลวัตทางเพศสภาพในการเมืองระหว่างประเทศซ่อนตัวอยู่ในสิ่งธรรมดาทั่วไปที่เราอาจจะนึกไม่ถึงมาก่อน เช่น ผลไม้ รองเท้ากีฬา เสื้อผ้า อาหาร กระเป๋า การท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น กลัวย เอ็นโลให้ความสนใจกล้วยในฐานะธุรกิจ

ข้ามชาติขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลในทางการเมืองระหว่างประเทศ กำเนิดของกล้วยอยู่ที่อินเดียและถูกนำสู่ตะวันตกโดยพ่อค้า ครั้งแรกที่มีการบันทึกว่ากล้วยถูกนำเข้ามาในสหรัฐก็คือในปี 1804 และเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในปี 1875 เมื่อเศรษฐกิจบอสตันนิยมรับประทานกล้วยเพราะเป็นอาหารที่แปลกใหม่ และหลังจากนั้นกล้วยก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัยและความมั่งคั่งของชาวอเมริกัน กลุ่มเป้าหมายของการขายกล้วยคือผู้หญิงที่เป็นแม่บ้านที่พยายามสรรหาอาหารที่มีประโยชน์ให้สมาชิกในครอบครัว The United Fruit Company กลายเป็นบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในการค้าและการเปิดตลาดให้กับกล้วยในสหรัฐในช่วงครั้งแรกของทศวรรษ 1900 ซึ่งส่งผลต่อนโยบายผูกมิตรเพื่อนบ้าน (Good Neighbor Policy) ของรัฐบาลสหรัฐฯ ในยุคนั้น ทศวรรษที่ 1930-1980 นับได้ว่าเป็นช่วงทองของกล้วย ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 1935 ได้มีการสร้างวลี Banana republic เพื่อใช้อธิบายลักษณะของประเทศที่ให้บริการต่างชาติเข้าไปเก็บเกี่ยวผลประโยชน์โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลของตนเอง หรือกล่าวอีกทางหนึ่งว่า Banana republic เกิดจากการผสมผสานระหว่างทุนต่างชาติ รัฐบาลที่โกงกินและระบอบเผด็จการ ซึ่งประเทศเหล่านั้นได้แก่ประเทศในอเมริกากลางที่ถูกครอบงำโดยบริษัทผลไม้ กองทัพนาวิกโยธินสหรัฐ และผู้นำเผด็จการในประเทศของตนเอง นอกจากนี้ ในมุมมองทางด้านเพศของเอ็นโล พบว่าในระบบ Banana republic ผู้หญิงได้รับการกล่าวถึงน้อยมาก ซึ่งนั่นทำให้เรื่องราวบางอย่างไม่ได้รับการอธิบาย เช่นรูปแบบการแบ่งปันความเป็นชายที่ทำให้เกิดการสร้างพันธมิตรระหว่างชายจากบริษัทต่างชาติกับชายพื้นเมือง วิธีการที่กองทัพให้คุณค่าและพยายามจะสืบทอดคุณค่าความเป็นชาย เป็นต้น กระบวนการเหล่านี้แม้ว่าจะเกิดขึ้นในสังคมของชายล้วนแต่สิ่งที่ชายล้วนเหล่านี้ขาดไม่ได้คือความเป็นอื่นซึ่งก็คือความเป็นผู้หญิงที่สร้างให้กับผู้ชาย อีกเงื่อนไขหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงถูกผลักออกจากเวทีของ Banana republic คือการที่บริษัทผลไม้มองว่า การเพาะปลูกขนาดใหญ่ (large plantation) เป็นงานของผู้ชายเพราะถือว่าเป็นงานที่หนักและมีความสำคัญในกระบวนการผลิต ส่วนงานเบาๆ เช่น การกำจัดวัชพืช หรือเก็บเกี่ยวพืชผล ถูกกำหนดให้เป็นงานของผู้หญิง ทั้งนี้หน้าที่ดังกล่าวก็ไม่ได้เป็นเรื่องตายตัว แต่บริษัทจะมอบหมายงานของผู้ชายให้ผู้หญิงทำหรือมีการจ้างงานผู้หญิงมากขึ้นก็ต่อเมื่อต้องการประหยัดต้นทุนอันเนื่องมาจากค่าแรงของผู้ชายที่แพงกว่า (Enloe 2014: 214-27)

4.4 ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย คือวิธีการในการใช้ศึกษาหาความรู้ นักคิดแต่ละกลุ่มจะมีระเบียบวิธีวิจัยที่แตกต่างกันไปแต่สอดคล้องกับ ภาววิทยา และญาณวิทยาของสรรพสิ่งหรือเหตุการณ์ที่ศึกษา สำหรับเอ็นโล ตัวเธอเองได้อ้างว่าเธอใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย (multiplicity of methodologies) เพราะ การใช้ระเบียบวิธีวิจัยเพียงวิธีใดวิธีหนึ่งไม่สามารถให้คำตอบได้เพราะสิ่งที่ศึกษาคือโลกและความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีความซับซ้อน ระเบียบวิธีวิจัยที่เอ็นโลใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) การสัมภาษณ์ (interview) การวิจัยทางประวัติศาสตร์ (historical research) นอกจากนั้นการมีพื้นฐานของนักวิชาการทางด้านการเมืองเปรียบเทียบได้ทำให้เอ็นโลให้ความสนใจความซับซ้อนที่เกิดขึ้นภายในรัฐซึ่งต่างจากนักวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักที่ให้ความสำคัญกับรัฐในฐานะตัวแสดงหลักเท่านั้น(Enloe 2012) ลักษณะเด่นของระเบียบวิธีวิจัยทางสตรีนิยมในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้นมีลักษณะเด่นอยู่ 4 ประการ ได้แก่

ประการแรก การถามคำถามแบบสตรีนิยม ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลัก ผู้ศึกษาวิจัยโดยส่วนมากให้ความสำคัญกับการศึกษาพฤติกรรมของรัฐโดยเฉพาะรัฐมหาอำนาจ คำถามในการวิจัยที่นิยมจะเป็นคำถามที่ว่า “ทำไม” รัฐถึงแสดงพฤติกรรมในลักษณะนั้น ซึ่งคำถามในลักษณะดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อหาคำตอบในรูปความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล แต่สำหรับการศึกษาสตรีนิยมในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จะให้ความสำคัญกับผู้หญิงในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งลักษณะของคำถามที่พบเห็นได้มากได้แก่ ทำไมผู้หญิงถึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบทั้งในทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจทั้งในขอบเขตของการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชาย (Tickner 2006: 22-24) คำถามแบบสตรีนิยมและคำถามหลักในงานของเอ็นโล(Enloe 2014: 3-12) ได้แก่ ผู้หญิงอยู่ที่ไหน? (Where are the women?) ในบริบทนี้หมายถึง ผู้หญิงอยู่ที่ไหนในทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คำถามนี้ปรากฏขึ้นครั้งแรกในบทแรกของหนังสือเรื่อง Bananas, Beaches, and Bases Making Feminist Sense of International Politics ซึ่งทำให้ตัวของเอ็นโลรวมทั้งผลงานชิ้นนี้ได้รับยกย่องให้เป็นผู้เบิกทางให้สตรีนิยมได้เข้ามาสู่พื้นที่ของวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากจะได้รับการ

ยอมรับจากเหล่านักวิชาการสตรีนิยมด้วยตนเองแล้ว คำถามที่ว่าผู้หญิงอยู่ที่ไหน? ได้นำพาไปสู่คำถามอื่นๆที่สำคัญอีก เช่น อำนาจทำงานอย่างไร? อำนาจมีลักษณะอย่างไร? ใครเป็นผู้ครอบครองอำนาจ? ใครได้อะไรจากการทำงานของอำนาจนั้น? ทำไมเราจึงควรให้ความสำคัญกับผู้หญิงอย่างจริงจัง? เป็นต้น คำถามเหล่านี้ได้นำพาเราในฐานะผู้ศึกษาค้นหาคำตอบไม่ใช่เฉพาะตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงเท่านั้น แต่รวมถึงที่มาที่ไป เรื่องราว และสาเหตุที่ว่าทำไมผู้หญิงถึงไปอยู่ในตำแหน่งนั้น การให้ความสำคัญตำแหน่งแห่งหนของผู้หญิงว่าทำไมพวกเธอถึงไปอยู่ตรงนั้นแล้วพวกเธอมีความรู้สักอย่างก็คือการเปิดเผยการทำงานของอำนาจในทางการเมืองว่าใครเป็นคณกุมอำนาจเพื่อรักษาตุลแห่งอำนาจทางด้านเพศสภาพและอะไรที่ทำให้ผู้กุมอำนาจเหล่านั้นหันเกรงขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้หญิง(Enloe 2014)

ไม่เพียงเท่านั้น เอ็นโลยังได้เสนอว่านักวิจัยสตรีศึกษาและรัฐบาลควรใช้การวิเคราะห์ผลกระทบทางเพศสภาพ (a gender impact analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการศึกษานโยบายในระดับพื้นที่และระดับโลก กล่าวคือ ก่อนที่รัฐจะตัดสินใจดำเนินนโยบายต่างประเทศรัฐควรที่จะใช้การวิเคราะห์ผลกระทบทางเพศสภาพผ่านคำถามที่ว่า การตัดสินใจดำเนินหรือไม่ดำเนินนโยบายนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้ชายอย่างไร? การดำเนินหรือไม่ดำเนินนโยบายนี้จะส่งผลต่อผู้หญิงอย่างไร? ทางเลือกของนโยบายจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงอย่างไร? นโยบายดังกล่าวจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทั้งในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับโลกหรือไม่? (Enloe 2007b: 13)

ประการที่สอง การให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้หญิงเพื่อสร้างงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้หญิง กล่าวคือ นักวิจัยสตรีนิยมมีสมมติฐานสำคัญร่วมกันข้อหนึ่งได้แก่ วิถีชีวิตของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญฉะนั้นการทำงานวิจัยจึงมีเป้าหมายหลักคือเพื่อสร้างความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อวิถีชีวิตผู้หญิงนั้นหมายความว่างานวิจัยทางสตรีนิยมมักจะถูกออกแบบเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ในอนาคตและในขณะเดียวกันก็เพื่อฉายภาพโครงสร้างในปัจจุบันด้วย และเมื่อนักสตรีนิยมให้ความสำคัญกับการศึกษาวิถีชีวิตของผู้หญิง งานวิจัยสตรีนิยมในทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจึงเป็นเหมือนการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การศึกษาแบบเดิม เพราะการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักมุ่งศึกษาพฤติกรรมของรัฐในขณะที่นักวิจัยสตรีนิยมในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะให้ความสนใจของผู้หญิงทั้งในบทบาทของผู้ผลิตซ้ำ

ผู้ดูแล แรงงานราคาถูก และบทบาทอื่นๆที่นักวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระแสหลักไม่ได้ให้ความสำคัญ แต่นักวิจัยสตรีนิยมมองว่าบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพลวัตรทั้งในทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (Tickner 2006: 25-27)

ประการที่สามการยอมรับและตระหนักรู้ในอคติของตนเอง(Reflexivity) ในขณะที่การศึกษาความสัมพันธ์ประเทศกระแสหลักให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยที่เป็นกลางและปราศจากอคติตามแนวทางของการศึกษาวิจัยแบบวิทยาศาสตร์ โดยไม่มีเรื่องของชนชั้น ชาติพันธุ์ หรือเพศของผู้วิจัยศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากนักสตรีนิยมให้ความสำคัญกับประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงในฐานะข้อมูลในการศึกษาวิจัย การจะได้มาซึ่งข้อมูลและตีความข้อมูลที่ได้มานั้นผู้วิจัยเองต้องตระหนักถึงอคติที่ตนเองมีอยู่เสมอ เพราะเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น รวมถึงพื้นฐานชีวิตด้านอื่นๆที่แตกต่างกันระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายย่อมส่งผลต่อการเก็บข้อมูล การตีความ และการจะทำความเข้าใจกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิต พื้นฐานของแต่ละปัจเจกที่ต่างกันนั้นเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจอีกฝ่าย(Tickner 2006: 27-28) ในกรณีของเอ็นโลเธอเองก็ยอมรับในงานเขียนของเธอเองว่าตัวเธอมีอคติจากเหตุการณ์ในอดีต เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการได้เห็นบทบาทของแม่ในช่วงที่พ่อของเธอเข้ารับราชการในกองทัพ(Enloe 2017: 64-66) ผู้วิจัยพบว่าเอ็นโลเองก็คงจะได้ความเป็นสตรีนิยมจากแม่ของเธอมาไม่ใช่น้อย เพราะเธอได้กล่าวในบทสัมภาษณ์ของเธอว่า หลังจากพ่อกับแม่ของเธอหย่าร้างกันแม่เธอย้ำเสมอว่าผู้หญิงจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นคงทางการเงินของตัวเองและตัวเอ็นโลเองก็ไม่ควรที่จะหยุดทำงาน (Enloe 2004: 157) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่างานวิจัยของเอ็นโลได้ก้าวข้ามความเป็นผู้หญิงในแบบที่แม่ของเธอพร่ำสอนถึงแม้ว่าตัวเธอเองจะไม่ได้หยุดทำงานก็ตาม กล่าวคือ หากเอ็นโลไม่ตระหนักถึงอคติและเชื่อในสิ่งที่เธอได้รับมาจากครอบครัวและแม่ของเธอว่าผู้หญิงต้องทำงานเพื่อความมั่นคงในชีวิต เราคงจะได้เห็นข้อเสนอของเอ็นโลที่เป็นไปในทางสตรีนิยมสายเสรีนิยมที่เสนอว่าความเท่าเทียมของชายหญิงเกิดจากการที่ผู้หญิงมีโอกาสในการทำงานเท่าเทียมกับผู้ชาย ตรงกันข้ามผู้วิจัยพบว่าเอ็นโลได้ใช้อคติและเรื่องราวในอดีตของเธอในการสังเกต ตั้งคำถาม และหาคำตอบที่ว่าการทำงานของผู้หญิงทั้งในครัวเรือน

และนอกครัวเรือนนอกจากจะค้าจุนตัวเธอและครอบครัวแล้ว ชีวิตส่วนตัวของผู้หญิงยังค้าจุนระบบการเมืองที่ไปไกลถึงการเมืองระหว่างประเทศด้วย ยกตัวอย่างเช่น การคาดหวังให้ผู้หญิงไม่ว่าจะในฐานะแม่หรือภรรยาเป็นผู้ดูแลรักษาร่างกายและจิตใจของทหารผ่านศึกในยามที่สงครามสิ้นสุดลง หรือในประเทศที่แพ้สงครามรัฐก็ใช้ผู้หญิงที่ต้องหนีไปเลี้ยงชีพด้วยการให้บริการทางเพศในการสร้างความบันเทิงทางเพศให้แก่ทหารต่างชาติ เป็นต้น(Enloe 1993: 64)

ประการสุดท้าย ระเบียบวิธีวิจัยของสตรีนิยมมีเป้าหมายเพื่อสร้างความรู้เพื่อการปลดปล่อย (Knowledge as emancipation) จุดเน้นในการศึกษาวิจัยของสตรีนิยมคือการเปิดเผยชุดความรู้ทั่วไปในชีวิตประจำวันของปัจเจก การวิจัยแบบเข้าไปมีส่วนร่วมนอกจากจะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุดแล้ว ผลจากการวิจัยจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงชีวิตประจำวันของผู้ถูกวิจัยให้ดีขึ้นได้ (Tickner 2006: 28-29) สำหรับนักสตรีนิยมการปลดปล่อยผู้หญิงจากการถูกกดขี่ดูเหมือนจะเป็นเป้าหมายสูงสุด หนึ่งในวิธีการเรียกร้องของนักสตรีนิยมคือการสร้างความตระหนักให้กับสังคมถึงการมีตัวตนของผู้หญิง ในขณะเดียวกันก็พยายามสร้างความตระหนักถึงตัวตนของตนเองให้กับผู้หญิงเพื่อที่จะปลดปล่อยพวกเธอจากการถูกกดขี่ ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าเอ็นโลพยายามจะอธิบายและทำให้สังคมหรือน้อยผู้ที่ศึกษางานของเธอเห็นว่าชีวิตประจำวันและความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้คนหรือสถานการณ์รอบตัวนั้นไม่ได้เป็นแค่เรื่องส่วนตัวแต่เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ไปถึงระดับการเมืองโลก ยกตัวอย่างเช่น การตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ภรรยาทหารที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ของกองทัพอเมริกัน กองทัพและเหล่าภรรยาทหารต่างรู้ดีว่าบทบาทของกลุ่มภรรยาทหารในขณะสมรสมีความสำคัญต่อกองทัพในฐานะแรงงานที่ไม่มีค่าใช้ง่าย เช่น การบริหารงานร้านค้าสวัสดิการภายในกองทัพ การบริหารงานสมาคมแม่บ้าน การดูแลสามีที่กลับจากสงครามทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งกองทัพก็ได้มอบสิทธิพิเศษบางอย่างให้กับผู้หญิงกลุ่มนี้ เช่น สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาล สิทธิในการซื้อของที่ปราศจากภาษีในร้านสวัสดิการของกองทัพ อย่างไรก็ตามในช่วงทศวรรษที่1980 ภรรยาและอดีตภรรยาของทหารอเมริกันได้รวมกลุ่มในทางการเมืองในการส่งเสริมให้รัฐบาลอเมริกันรับรู้ถึงความไม่เป็นธรรมของนโยบายคู่สมรสซึ่งหมายถึงผลประโยชน์ของคู่สมรสและกฎเกณฑ์ในการหย่าร้าง

ที่ฝ่ายหญิงจะเสียผลประโยชน์จากเดิมที่เคยได้รับก่อนหย่าร้าง ซึ่งภรรยาของทหารอเมริกันที่ออกมาส่งเสียงส่วนมากจะเป็นภรรยาที่สามีกลับมาจากการไปประจำการที่อิรักกับอัฟกานิสถานซึ่งเป็นทหารผ่านศึกทุพพลภาพไม่ว่าจะทางร่างกายหรือจิตใจ ในขณะที่ความพยายามที่จะส่งเสียงเรียกร้องให้รัฐบาลรับรู้ถึงประเด็นทางเพศสภาพในฐานทัพนั้นเป็นเรื่องที่ยากและท้าทาย เพราะการทำให้เสียงเหล่านี้เงียบได้กลายเป็นเรื่องของความมั่นคงแห่งชาติ (Enloe 2014: 145-48) เป็นต้น

บทสรุป

แนวทางการศึกษาผู้หญิง โครงสร้างทางเพศ ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของจีนเียน เอ็นโลคือความพยายามในการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายที่สัมพันธ์ต่อการเมืองโลก โดยเอ็นโลได้ยกเอาประสบการณ์ของผู้หญิงในฐานะผู้ถูกกดขี่เพื่อทำลายและแก้ไขรากฐานของภาววิทยาดูแลวิทยา และระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เอ็นโลพยายามที่จะเปิดเผยถึงอคติทางเพศที่ฝังรากอยู่ในหลักคิดและการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักที่ส่งผลต่อการศึกษา การสร้างความรู้ การให้คำนิยาม และมุมมองต่อองคาพยพหรือสภาวะการณ์ต่างๆในที่ดำรงอยู่ในการเมืองระหว่างประเทศ ไม่เพียงเท่านั้น เอ็นโลยังพยายามชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างการศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักที่พยายามจะยึดโยงกับความเป็นวิทยาศาสตร์กับการศึกษาตามแนวทางสตรีนิยมที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และความสัมพันธ์ของผู้หญิง ซึ่งความแตกต่างนี้ทำให้เกิดความเข้าใจผิดและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าแนวทางของสตรีนิยมที่ไม่มีความเป็นวิทยาศาสตร์นั้นไม่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามเอ็นโลโต้แย้งว่าแนวทางของสตรีนิยมจะทำให้ผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเห็นโลกในอีกมุมหนึ่งที่ไม่ได้รับความสนใจ โลกของความสัมพันธ์ที่ถูกจัดให้เป็นเรื่องส่วนตัวที่แท้จริงแล้วรัฐไม่อาจจะละเลยเพราะโลกส่วนตัวของหญิงชายนั้นมีความสัมพันธ์กับการเมืองโลกอย่างไม่สามารถแยกขาดจากกันได้ หรืออาจจะกล่าวอีกทางได้ว่า หากต้องการที่จะทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้อย่างรอบด้าน ผู้ศึกษาไม่ควรที่จะเพิกเฉยต่อมุมมองของสตรีนิยม

เอกสารอ้างอิง

- Carver, Terrell. 2017. *Cynthia Enloe in Histories of Violence: Postwar Critical Thought* (Zed Books: London).
- Enloe, Cynthia. 1983. *Does Khaki Become You?: The Militarisation of Women's Lives* (Pluto Press Limited: London).
- _____. 1993. *The Morning After: Sexual Politics at The End of The Cold War* (University of California Press: California).
- _____. 2004. *The Curious Feminist: Searching for Women in a New Age of Empire* (University of California Press: Berkeley; Los Angeles; London).
- _____. 2007a. 'Feminism.' in Martin Griffiths (ed.), *International Relations Theory for the Twenty-First Century: An Introduction* (Routledge: New York).
- _____. 2007b. *Globalization & Militarism: Feminists Make the Link* (Rowman & Littlefield Publishers, Inc.: United States of America).
- _____. 2012. "Cynthia Enloe on Militarization, Feminism, and International Politics of Bananas Boats." In *Theory Talk*, edited by P and Dunham Schouten, H.
- _____. 2013. *Seriously! Investigating Crashes and Crises as if Women Mattered* (University of California Press: Berkeley, Los Angeles, London).
- _____. 2014. *Bananas, Beaches, and Bases: Making Feminist Sense of International Politics* (University of California Press: California).
- _____. 2017. *The Big Push: Exposing and Challenging The Persistence of Patriarchy* (University of California Press: Oakland, California).

- Hooper, Cahlotte. 2001. *Manly States: Masculinities, International Relations, and Gender Politics* (Columbia University Press: New York).
- IFJP. 2017. 'Cynthia Enloe Award'. <http://www.ifjpjournal.org/cynthia-enloe-award.php>.
- Moon, Katharine H.S. 1997. *Sex Among Allies: Military Prostitution in U.S./Korea Relations* (Columbia University Press: New York).
- Sjoberg, Laura. 2010. 'Gendering Power Transition Theory.' in Laura Sjoberg (ed.), *Gender and International Security: Feminist Perspective* (Routledge: New York).
- Steans, Jill. 2013. *Gender and International Relations* (Polity Press: UK).
- Tickner, J. Ann. 2006. 'Feminism meets International Relations: some methodological issues.' in Maria Stern Brooke A. Ackerly, and Jacqui True (ed.), *Feminist Methodologies for International Relations* (Cambridge: USA).